

Sygn. akt IV Ka 261/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 września 2014r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Alicja Bydlowska

Sędziowie SSO Wiesława Klimowicz

SSO Elżbieta Kościelniak (spr.)

Protokolant Władysława Pospieszyńska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Sławomira Kozłowskiego

po rozpoznaniu w dniu 23 września 2014r.

sprawy M. J.

oskarżonego o przestępstwa z art.190§1k.k. i art. 178 a§1 i 4 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 16 kwietnia 2014r. sygn. akt II K 1117/13

Na podstawie art. 437§1 i 2 k.p.k. i art. 624§1k.pk.

I. Zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób , że :

- uchyla orzeczenie o karze łącznej pozbawienia wolności i warunkowym zawieszeniu jej wykonania (pkt 3 i 4 wyroku),
- uchyla orzeczenie o zaliczeniu na poczet kary łącznej pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności (pkt 7 wyroku),
- uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej czynu z art. 190§1k.k. i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji (pkt 1 wyroku),
- zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za pierwszą instancję.

II. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie (pkt 2,5, 6 i 8 wyroku).

III. Na podstawie art. 69§1,2 i 4 k.k. i art. 70§1pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego M. J. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby 3 (trzech) lat.

IV. Zwalnia oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze w części dotyczącej czynu z art. 178a§4k.k.

Sygn. akt IV Ka 261/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2014r. w sprawie II K 1117/13 Sąd Rejonowy w Kaliszu uznał oskarżonego M. J. za winnego tego, że:

w dniu 9 grudnia 2013r. w K. na ul. (...) groził M. S. spowodowaniem zamachu na życie i zdrowie oraz spowodowaniem zamachu na życie i zdrowie jego matki W. W. (1), przy czym groźby te wzbudziły w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będą spełnione

tj. czynu wypełniającego dyspozycję art. 190 § 1 kk i za to na podstawie art. 190 § 1 kk wymierzył mu karę 1 miesiąca pozbawienia wolności w dniu 9 grudnia 2013r. w K. znajdując się w stanie nietrzeźwości, którego zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu wynosiła I – 0,64 mg/l i II – 0,62 mg/l prowadził pojazd mechaniczny – samochód osobowy m-ki O. (...) o nr rej. (...) w ruchu lądowym będąc wcześniej prawomocnie skazanym za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości w ruchu lądowym wyrokiem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 18 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. akt II K 424/13, przy czym czynu tego dopuścił się w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 2 lat w związku ze skazaniem za przestępstwo wyrokiem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 18 czerwca 2013r. w sprawie II K 424/13 tj. czynu wypełniającego dyspozycję art. 178a § 4 kk i za to na podstawie tego przepisu wymierzył oskarżonemu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk w miejsce z osobna orzeczonych wobec oskarżonego kar pozbawienia wolności wymierzył oskarżonemu karę łączną 5 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na podstawie art. 69 § 1, 2 i 4 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat. Na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego M. J. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w strefie ruchu lądowego na okres 2 lat. Na podstawie art. 49 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w wysokości 100 zł. na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Nadto na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, w przypadku zarządzenia jej wykonania, zaliczył oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 9 grudnia 2013r. do dnia 10 grudnia 2013r. tj. 2 dni, przy czym jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się jednemu dniowi kary pozbawienia wolności. Na podstawie art. 626 § 1 kpk i w zw. z § 14 ust. 2 pkt 1 i § 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U.13.461 – j.t.) przyznał od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu na rzecz adw. M. T., Kancelaria Adwokacka w K. kwotę 528 zł. podwyższoną o stawkę od podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M. J. z urzędu. Nadto orzekł o kosztach sądowych.

Powyższy wyrok w całości zaskarżyła obrońca oskarżonego M. J., zarzucając wyrokowi: na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 kpk błąd w ustaleniach faktycznych będący wynikiem mającej wpływ na treść orzeczenia obrazy przepisów postępowania (art. 7 kpk), przyjętych za podstawę orzeczenia mający wpływ na jego treść, polegający na uznaniu, iż zgromadzone w sprawie dowody, tj. zeznania świadków M. S. i W. W. (1) oraz treść notatki urzędowej sporządzonej przez policjantów podejmujących interwencję w stosunku do oskarżonego w dniu zdarzenia są wystarczające do uznania, iż oskarżony dopuścił się stosowania gróźb karalnych wobec M. S., podczas gdy prawidłowa ocena zebranych w sprawie dowodów, a w tym wyjaśnień oskarżonego, zeznań świadka J. R., dowodów z dokumentów w postaci orzeczeń wydanych przez Sąd Rodzinny i Opiekuńczy w Kaliszu, częściowo zeznań samego M. S. wskazujących na to, iż pokrzywdzony już wcześniej próbował nieskutecznie oskarżyć ojca J. R. o stosowanie wobec niego gróźb karalnych oraz okoliczność, iż utrudnia on J. R. kontakty z synem, a obecnie stara się o wyłączne przyznanie mu praw rodzicielskich prowadzi do wniosku, że oskarżony nie dopuścił się wobec pokrzywdzonego stosowania gróźb karalnych,

na podstawie art. 438 pkt 4 kpk rażąco niewspółmierną surowość wymierzonej kary i środka karnego za czyn popełniony z art. 178a § 4 kk w stosunku do stopnia społecznej szkodliwości czynu.

W rezultacie apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu gróźb karalnych, a w odniesieniu do zarzucanego mu czynu określonego w art. 178a § 4 kk wymierzenie oskarżonemu kary i środka karnego w wysokości odpowiednio 3 miesiące pozbawienia wolności w

zawieszeniu na 2 lata i 1 rok zakazu prowadzenia pojazdów w strefie ruchu lądowego, nadto o zasądzenie kosztów obrony udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zarzut rażącej niewspółmierności wymierzonej oskarżonemu kary za występki z art. 178a § 4 kk jest całkowicie nietrafny. Natomiast zarzuty apelacji w części dotyczącej przypisania oskarżonemu sprawstwa czynu z art. 190 § 1 kk, zasługują na uwzględnienie.

Co do zastrzeżeń odnoszących się do wymiaru kary wskazać należy, że ustawodawca w przepisie art. 69 § 4 kk zastrzegł, iż sprawca przestępstwa określonego w art. 178a § 4 kk może skorzystać z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności w uzasadnionych wypadkach.

Sąd orzekający stosując wobec oskarżonego tę instytucję znalazł okoliczności pozwalające uznać, że ten uzasadniony wypadek zachodzi.

Wymiar kary pozbawienia wolności oraz środków karnych Sąd orzekający uzasadnił należycie. Wymiar ten choć w ocenie Sądu Odwoławczego stosunkowo łagodny, należy uznać za odpowiadający dyrektywom określonym w art. 53 kk.

Nie zachodzą żadne okoliczności, które uzasadniałyby złagodzenie wymierzonej kary pozbawienia wolności, skrócenie okresu próby lub orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. Okoliczności, które powołuje obrońca, a mianowicie przyznanie się oskarżonego do winy oraz podjęcie terapii w poradni uzależnień, nie mogą stanowić dostatecznej przeciwwagi do dotychczasowej karalności oskarżonego.

Odnosząc się natomiast do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych poczynionych przez Sąd orzekający co do występków z art. 190 § 1 kk będących konsekwencją nieprawidłowej oceny zebranego materiału dowodowego, Sąd Odwoławczy przyznał rację autorowi apelacji, że zarówno ocena dowodów jak i ustalony w oparciu o nią stan faktyczny budzą wątpliwości.

Zważyć należy, że Sąd orzekający po przeprowadzonym przewodzie sądowym miał do dyspozycji dwie różniące się wersje zdarzenia – wersję oskarżonego oraz pokrzywdzonego. M. J. konsekwentnie zarówno w postępowaniu przygotowawczym bezpośrednio po zajściu (oskarżony był zatrzymany 9.12.2013r. – k. 17,32), jak i na rozprawie (k. 81) podawał, że pokrzywdzony wpuścił go na klatkę schodową, czekał na oskarżonego stojąc w drzwiach swojego mieszkania, rozmowa przebiegała spokojnie i pokrzywdzony zaproponował by J. R. odwiedziła dziecko. Oskarżony wyjaśnił też, że przekazał tę propozycję J. R. oczekującej na niego w samochodzie, lecz kobieta podejrzewała jakiś podstęp w zachowaniu pokrzywdzonego i w związku z tym oskarżony odjechał spod domu M. S.. Tak przedstawioną wersję potwierdziła w swych zeznaniach J. R., choć nieprawdziwie podała - co słusznie zauważył Sąd orzekający, iż słyszała osobiście rozmowę mężczyzn. Świadek prawdopodobnie chciała w ten sposób wzmocnić wiarygodność wyjaśnień oskarżonego. Za wersją M. J. przemawia także fakt, iż po wyjściu z bloku, w którym mieszka pokrzywdzony, oskarżony przez dłuższy czas siedział razem z przyjaciółką w samochodzie, co potwierdził M. S. już w pierwszych zeznaniach (k.8). Okoliczność ta przemawia za prawdziwością stwierdzenia oskarżonego, iż w tym czasie relacjonował J. R. przebieg rozmowy i ofertę M. S..

Według wersji pokrzywdzonego podanej w dniu zajścia (k. 8), oskarżony zaczepił go na klatce schodowej, potem zażądał przez domofon rozmowy, a wobec odmowy zaczął dobijać się do drzwi mieszkania pokrzywdzonego i wypowiadał groźby. Pokrzywdzony podkreślał, że już przy spotkaniu na schodach obawiał się M. J.. Na rozprawie (k. 82) przyznał jednak, że gdy ten rzekomo dobijał się do drzwi jego mieszkania, uchylił drzwi, a potem zamknął, usłyszał jednak groźbę zabicia. Także zachowanie pokrzywdzonego musi podważać przynajmniej wiarygodność stwierdzenia, iż bardzo bał się napastnika. Wersję M. S. podaną 9.12.2013r. potwierdziła w pełni jego matka W. W. (1) (k. 13v). Jej zeznania trudno uznać jednak za spontaniczne. Robią raczej wrażenie wyuczonych, stanowią kopię relacji przedstawionych przez jej syna. Nawet słowa wypowiedziane przez oskarżonego groźby są identyczne w depozycjach

matki i syna. Oczywiście nie można wykluczyć, że oboje świadkowie są bardzo spostrzegawczy i mają dobrą pamięć, jednak w świetle treści notatki sporządzonej 9.12.2013r. przez funkcjonariuszy policji, ich zeznania budzą wątpliwości.

Przede wszystkim z treści tego dokumentu wynika, że pokrzywdzony skarżył się, iż M. J. groził zabiciem tylko jemu i użył innych słów niż te, które później powtarzał M. S. wraz z matką podczas przesłuchania (notatka k. 1).

W tym stanie rzeczy przydatnym byłoby przesłuchanie w charakterze świadków funkcjonariuszy policji, którzy przeprowadzali interwencję 9.12.2013r., a w szczególności autora notatki S. J.. Dla prawidłowej oceny wersji zdarzenia podanej przez M. S. koniecznym jest zwrócenie uwagi na konflikt pomiędzy nim, a J. R. – obecną przyjaciółką oskarżonego, a była konkubina pokrzywdzonego o sprawowanie opieki nad wspólnym dzieckiem obojga.

W interesie pokrzywdzonego jest przedstawienie J. R. jako osoby stanowiącej zagrożenie dla małoletniego A. S., jako osoby żyjącej w środowisku nieprzyjaznym dla dziecka, wśród osób lekceważących zasady porządku prawnego. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że pokrzywdzony wcześniej pomawiał o groźby także ojca byłej konkubiny. Nadto M. S. skutecznie wykorzystywał toczące się postępowanie w przedmiotowej sprawie uniemożliwiając J. R. widzenia z dzieckiem (k. 98 - 101). Sąd orzekający nie ustalił kiedy M. S. wystąpił do sądu o powierzenie mu sprawowania władzy rodzicielskiej nad synem i jak przebiegała realizacja widzeń matki z dzieckiem w sprawie I. N. (...) do grudnia 2013r., czyli daty zdarzenia (w aktach przedmiotowej sprawy znajdują się dokumenty dotyczące późniejszego okresu – k. 93 – 101).

Powyższe informacje winny być pomocne w rozstrzygnięciu czy na wiarę zasługują wyjaśnienia oskarżonego czy też zeznania M. S.. Jeśli już w 2013r. pokrzywdzony utrudniał matce dziecka widzenie z nim to rzeczywiście nagły zwrot w zachowaniu M. S. i zgoda na spotkanie J. R. z synem k. 12 – 13, mogły wzbudzić nieufność byłej konkubiny pokrzywdzonego i stąd jej prośba do oskarżonego by odjechać i nie korzystać z tej propozycji.

W tym stanie rzeczy Sąd Odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok i uchylił go w części dot. czynu z art. 190 § 1 kk przekazując sprawę do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd orzekający winien:

- przesłuchać funkcjonariuszy policji przeprowadzających interwencję 9.12.2013r. S. J. i P. C.,
 - zapoznać się z aktami sprawy o powierzenie władzy rodzicielskiej nad małoletnim A. S. oraz sprawy I. N. (...) Sądu Rejonowego w Kaliszu dotyczącej uregulowania widzeń z dzieckiem w 2013r.,
 - zapoznać się z aktami sprawy przeciwko ojcu J. R. podejrzanemu
- o popełnienie występku groźby wobec M. S.,
- po wnikliwej ocenie dowodów poczynić ustalenia faktyczne i wypowiedzieć się co do sprawstwa i winy oskarżonego.

Tymże wyrokiem Sąd Odwoławczy uchylił orzeczenie o karze łącznej pozbawienia wolności i warunkowym zawieszeniu jej wykonania (pkt 3 i 4 wyroku) oraz orzeczenie o zaliczeniu na poczet kary łącznej pozbawienia wolności okresu rzeczywistego pozbawienia wolności (pkt 7 wyroku). Zwolnił także oskarżonego od kosztów sądowych za I instancję z uwagi na jego trudną sytuację materialną. Nadto Sąd Okręgowy utrzymał w mocy zaskarżony wyrok w pozostałym zakresie (pkt 2, 5, 6 i 8 wyroku). Na podstawie art. 69 § 1, 2 i 4 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie orzeczonej wobec oskarżonego M. J. kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat, uznając, iż jest to okres wystarczający dla wdrożenia oskarżonego do przestrzegania zasad porządku prawnego.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ustawy z 23.06.1973r. o opłatach

w sprawach karnych (Dz. U. nr 49 poz. 223 ze zm.), zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze w części dotyczącej czynu z art. 178a § 4 kk, bowiem ich uiszczenie stanowiłoby dla oskarżonego nadmierną dolegliwość ekonomiczną.